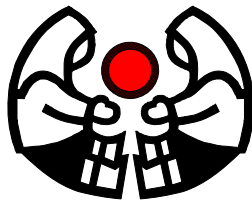

PIGINNAANNGORSAAQQINNEQ

pillugu

ilitersuut

Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut
Aqutsisoqarfik
Box 1601 * 3900 Nuuk

Oktober 2008

Imarisai

<u>1. Inatsisitigut tunngavissat nassuiaatillu</u>	4
<u>1.1 Inatsisitigut tunngavissat</u>	4
<u>1.2 Nassuiaatit</u>	4
<u>1.3 Qinnuteqarneq</u>	5
<u>2. Patsisissaatitaasut suliassallu suliarineqartarneri</u>	6
<u>2.1 Inuit pineqartut</u>	6
<u>2.2 Patsisissaatitaasut</u>	6
<u>2.3 Paasissutissat aalajangiinissamut atugassat</u>	7
<u>2.2.1 Inuttut atugarisat</u>	8
<u>2.2.2 Peqqissutsimut tunngasut</u>	8
<u>2.2.3 Inuussutissarsiornermut tunngasut</u>	9
<u>3. Oulaajaaneq</u>	10
<u>4. Piginnaanngorsaaqqinneq aamma piginnaanngorsaaqqinnermut pilersaarut</u>	12
<u>4.1 Piginnaanngorsaaqqinneq</u>	12
<u>4.2 Suliffeqarfimmi piginnaanngorsaaqqinneq</u>	12
<u>4.3 Piginnaanngorsaaqqinnermi pilersaarut</u>	13
<u>4.3.1 Sivisussusaa</u>	15
<u>4.3.2 Tapersersuineq malinnaanerlu</u>	16
<u>5. Piginnaanngorsaaqqinnerup nalaani aningaasatigut ikiorsiissutit</u>	17
<u>5.1 Piginnaanngorsaaqqinnermi ikiorsiissutit</u>	17
<u>5.2 Suliffeqarfimmi piginnaanngorsaaqqinnermi aningaasarsianut tapiissutit</u>	19
<u>5.3 Immikkut ikiorsiissutit</u>	20
<u>6. Eqaannerusumik suliffeqarneq</u>	22
<u>7. Aqutsineq naammagittaalliornissamullu periarfissat</u>	24
<u>7.1 Aqutsineq</u>	24
<u>7.2 Naammagittaalliornissamut periarfissat</u>	24

Ilanngussat

Ilanngussaq 1: Piginnaanngorsaaqqinnermut pilersaarut

Ilanngussaq 2: Suliffeqarfimmi piginnaanngorsaaqqinnermik isumaqatigiissut

Ilanngussaq 3: Eqaannerusumik suliffeqarnermi isumaqatigiissut

1. Inatsisitigut tunngavissat nassuiaatillu

1.1 Inatsisitigut tunngavissat

Piginnaangorsaaqqinnermut ikiorsiinissamut pisortat periarfissaannut makku maleruagassiaapput:

- 1 Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersoq.
- 2 Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnermi akissarsianut tapiissutit, piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut, piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit aamma eqaannerusumik suliffeqarneq pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 40, 13. december 2001-imeersoq.

1.2 Nassuiaatit

Piginnaangorsaaqqinneq tassaavoq suliniutit inuussutissarsiornermut sammisut aningaasatigullu ikiorsiineq, inuup killilimmik sulisinnaassuseqalersimasup suliinnarnissaanut sulilernissaanulluunniit ikiuutaasussaq, taamaaliornikkut pineqartup imminut ilaquuttaminullu pilersuisinnaanera pitsaanerulersinniarlugu.

Piginnaangorsaaqqinneq makkununnga sakkussaavoq

- sulisinnaassutsip qulaajarneqarnera
- sulisinnaangissutsip ersarissarnera
- nutaamik suliffeqalernissaq siunertarlugu piginnaangorsaaqqinneq.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinneq tassaavoq pisortat imaluunniit namminersortut suliffiutaanni sulinnermut misiliineq, sungiusarneq imaluunniit ilinniarneq, matumanittaaq sullivik aallaavigalugu ilinniakkamik ingerlatsineq. Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnermi aningaasarsianut aningaasartuutit 20%-iisa 80%-iisalu akornanni suliffeqarfik aningaasarsianut tapiiffigineqartarpoq.

Eqaannerusumik suliffeqarneq tassaavoq inuit tamakkiisumik sulisinnaassuseerussimasut kisiannili suliffimmi eqaannerusumik atugassaqartitaagunik naammassisaqarsinnaasut aningaasarsiai tapiiffigalugit atorfeqartitat. Inuit pensionisiaqanngitsut ataavartumilli killeqalersimasumik sulisinnaassusillit suliffeqarnermi suliassaqartinneqarnissaannut periarfissiissutaavoq. Eqaannerusumik suliffeqarnermi aningaasarsianut aningaasartuutaasut 50%-iinit aningaasarsianut tapiissutit amerlanerusinnaangillat.

Piginnaangorsaaqqinnermut malittarisassat assersuutigalugu makkununnga tunngatillugu atorneqarsinnaapput

- 1 Piginnaangorsaaqqittuusinnaasup inuussutissarsiornikkut anguniagaata qulaajarneqarnera
- Sulisuusup suliffeqarnermi itinnarneranut suliffeqarnermulluunniit allamut inissinnissaanut
  - Ilinniartitaaneq
  - Inuk pilersuinnermut pisortanit ikiorsiissutinit pisartagaqarpat qulaajaaneq suliniuteqarnerlu
  - Immikkut atugassaqarluni suliffimmut ikaarsarneq

- Eqaannerusumik suliffeqarnermut ikaarsaarneq
- Pisariaqarpat siusinaartumik pensionisiaqalernermut ikaarsaarneq

Inuk sulisinnaassusilitut ukioqartoq piginnaangorsaaqqinneq pillugu peqqussut naapertorlugu ikiorserneqarsinnaatitaasoq taagorneqarpoq *piginnaangorsaaqqittussaq*.

1.3 Qinnuteqarneq

Pisortanit pilersuineranut ikiorsiineranut atatillugu, matumanittaaq pisortanit ikiorsiissutinik, pisariaqarpat piginnaangorsaaqqinnissaq kommunip neqeroorutigisinnaavaa.

Siusinaartumik pensionisiaqalernissamik qinnuteqartoqarneranut atatillugu siusinaartumik pensionisiaqalersitsisoqannginnerani piginnaangorsaaqqinnissaq kommunip neqeroorutigisinnaavaa.

Siusinaartumik pensionisiallit piginnaangorsaaqqinnissamik qinnuteqarsinnaapput aammalu piginnaangorsaaqqinnissamut patsisissaatitaasut eqquutsinneqarnerisut kommunimiit naliliiffiqineqarnissaminut allatulli pisinnaatitaallutik.

Tamakku saniatigut kommunimut saaffiginnittoqarsinnaavoq piginnaangorsaaqqinnissaq pillugu siunnersorneqarnissaq, ilitsersorneqarnissaq qinnuteqarnissarlunniit pillugit.

2. Patsisissaatitaasut suliasallu suliarineqartarneri

2.1 Inuit pineqartut

Inuit 18-inik ukioqalereersimasut sulili 63-inik ukioqalersimangitsut tamatumunnga patsisissaatitaasut eqquutsinneqarsimappata piginnaangorsaaqqinnermut ikiorserneqarsinnaapput.

Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorserneqarsinnaapput inuit peqqissutsimut tunngasut, inuttut atugarisanut tunngasut, ilanngullugu sivisuumik suliffissaarusimaneq, sumiiffimmi pissutsinut tunngatillugu inuttut ilaqutariittulluunniit artorsaateqarnerit pissutigalugit killilimmik sulisinnaassuseqalersimasut. Tassa imaappoq inuit timimut, tarnimut inooqataanermullu tunngasut pissutigalugit imaaliallaannarlugit suliffeqarnermut naleqqussarneqarsinnaangitsut imaluunniit naleqqussaaqqinneqarsinnaangitsut.

Siusinaartumik pensionisiallit piginnaangorsaaqqinnissaminnut piunassusillit piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorserneqarsinnaapput tamatumunnga patsisissaatitaasut eqquutsinneqarsimappata. Siusinaartumik pensionisiat aatsaat tunniunneqartarunnaassapput pineqartup inuussutissarsiorsinnaassuseqaaqilerpat. Pissutaaqqaartoq allaluunniit pissutigalugu pineqartoq kingusinnerusukkut siusinaartumik pensionisiaqaleqqinniarluni qinnuteqaruni qinnuteqartut allat assigalugit pisinnaatitaaffeqarlunilu pisussaaffeqassaaq.

Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu peqqussummi pineqarput inuit suliffissaaleqisunik sulilersitsiniarneq pillugu inatsisartut peqqussutaanni pineqartunit allaasut, tassani pineqarmata inuit tamakkiisumik sulisinnaassusillit suliffissaaleqineq kisiat pissutigalugu suliffeqangitsut sulisinneqarnissaat, piginnaangorsaaqqinnermut ikiorsiisarneq pillugu peqqussummi pineqarlutik inuit killilimmik sulisinnaassuseqalersimasut piginnaangorsaaqqinneqarnissaat.

2.2 Patsisissaatitaasut

Piginnaangorsaaqqinnissamut akuerineqassagaanni patsisissaatitaasunik eqquutsitsisoqartariaqarpoq:

- sulisinnaassuseq killeqalersimassaaq
- inuussutissarsiornermut sammisuussaaq, piginnaangorsaaqqinneq tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit imminut pilersorsinnaalernermik kinguneqarniassammat
- suliniutit inuussutissarsiornermut sammisut allat inatsisinik allanik tunngavillit naammassimassanngillat, tassa imaappoq sulilersitsiniarnermut periarfissat tamarmik misilinneqarsimassapput.

Taamaattumik piginnaangorsaaqqinniarnermi patsisissaatitaasut ilagaat pineqartup nalinginnaasumik atugassarititaasut imaluunniit ataatsimut isigalugu sulinnermut inatsisit tunngavigalugit sulinissamut ilinniarnissamulluunniit periarfissaarussimassasoq.

Taamaattumik inuup killilimmik sulisinnaassuseqalersimasup suliffeqalersinneqarnissaanut suliffeqaaqqilersinneqarnissaanulluunniit aaqqissuussinerit allat atornerqarsinnaangippata

naammangippataluunniit aatsaat piginnaangorsaaqqinnermut ikiorsiisoqarsinnaavoq. Taamaattumik inuit ilinniagaqalernissamik, allatut ilinniagaqalernissamik taamaaqataanilluunniit kissaatigisaqartut aallaaviatigut ilinniagaqarnermut suliffeqarnermulluunniit aaqquissuussinerit nalinginnaasut atussavaat.

Patsisissaatitaasut aamma ilagaat pineqartoq immikkut ittunik atugaqartuussasoq, siunissami imminut ilaqtutaminillu pilersuisinnaalissaguni immikkut ikiorneqartariaqarlunilu tapersorsorneqartariaqarluni.

Ikorsiinerup pineqartoq nalinginnaasumik inuussutissarsiorsinnaalersissagaa inuussutissarsioqqissinnaalersissagaaluunniit imaluunniit pineqartup inuussutissarsiorsinnaassusiata pitsaanerulersinneqarnissaanut iluaqutaanissaa naammagintarmik ilimanaateqartariaqarpoq.

Inuup piginnaangorsaaqqinnissamut inassutigineqannginneranut pissutaasinnaapput,

1. pineqartup sulisinnaassusia naammattoq, taamaattumillu immikkut ikiorserneqanngikkaluarluni nammineersinnaasoq suliffissaaleqinerlu kisiat ajornartorsiutigalugu, imaluunniit
2. pineqartoq annikitsuinnarmik sulisinnaassuseqartoq taamaattumillu piginnaangorsaaqqinnissaq siunissaqanngitsutut isumaqarfiginarluni. Taamaattoqarnerani pineqartoq siusinaartumik pensionisiaqalernissaminik qinnuteqarsinnaavoq.

2.3 Paasissutissat aalajangiinissamut atugassat

Inuup piginnaangorsaaqqinnissamut patsisissaatitaasut eqquutsissimanerai kommunip aalajangiinissaanut tunngavissatut paasissutissat atorsinnaasut tamarmik qinnuteqartumut tunngasut qinnuteqartumit namminermit allanillu attuumassuteqartunit pissarsiarineqareersimasussaapput.

Nalilersuinermi atugassatut pigineqassapput inooqataanermi atugarisanut tunngasut pillugit paasissutissat, pisariaqarpat nalunaarusiaq, peqqissutsimut tunngasut pillugit paasissutissat, pisariaqarpat nakorsap oqaaseqaataa, aammalu inuussutissarsiornermut tunngasut pillugit paasissutissat, pisariaqarpat suliffissarsiuussisarfimmiit oqaaseqaat.

Piginnaangorsaaqqinnissamut pilersaarut kommunip oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit suleqatigiiffianut saqqummiussinnaavaa, piginnaangorsaaqqinnissamut periarfissat il.il. nalilersuiffigineqarnissaat siunertaralugu.

Oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit suleqatigiiffiata nalilersuinerani atugassatut pigineqassapput piginnaangorsaaqqinnissamut pilersaarut paasissutissallu allat naleqquttut.

Inuk piginnaangorsaaqqinnissamut patsisissaatitaasunik eqquutsisimanersaq kommunip aalajangiiffigisassaraa.

Inuup piginnaangorsaaqqinnissamut patsisissaatitaasut eqquutsissimagai kommuni aalajangiippat piginnaangorsaaqqinnissaq piaarnerpaamik neqeroorutigineqassaaq.

2.2.1 Inuttut atugarisat

Qinnuteqartumik oqaloqateqarnermi inooqataanermi atukkat pillugit paasissutissat

pissarsiarineqassapput. Suliassaq kommunimi isumaginninnermut immikkoortorta qarfiunngitsumit immikkoortortamilli allamit suliarineqarpat inooqataanermi atukkat pillugit nalunaarussiaq isumaginninnermut immikkoortorta qarfimmi suliarineqarsinnaavoq. Inooqataanermi atukkat pillugit nalunaarusiortoqassappat imarisinnaavai paasissutissat qinnuteqartup

- a. aappaqarneranut, meeraqarneranut allallu ilaqutariinnermut tunngasut,
- b. ineqarnermut tunngasut,
- c. inuttut aningaasaqarniarnermut tunngasut, ilanngullugit isumaginninnikkut pisartagaqarneq,
- d. qinnuteqarnermut pissutigisat (suliffissaaleqineq, sulisilluni ajoqusersimaneq, napparsimaneq, innarluuteqarneq il.il.)
- e. peqarpat atuiupiluinerмик ajornartorsiutit,
- f. pissutsit allat suliassap suliarineqarneranut pingaaruteqarsinnaasutut nalilerneqartut, matuma nittaaq immikkut mianerisassat suut qinnuteqartup isumaa malillugu ilaatinneqartariaqartut.

Inooqataanermi atukkat nalilersuiffigineqarneranni pingaartinneqassapput

1. inuuniarnermi atugarisat pitsaasuunngitsut malitsigisaat,
2. inuttut ilaqutariittulluunniit artorsaateqarnermut tunngasut,
3. inuup inuttut pissutsi imaluunniit sulerulunnerup kingunerisaanik timikkuinnaq patsiseqartinneqarsinnaanngitsumik sanngiillisimanagera pissutaallutik suliffimmik tigumminniinnarnissap ataavartumik ajornartorsiutaanagera.

2.2.2 Peqqissutsimut tunngasut

Qinnuteqartup oqaloqatiginerani qinnuteqartup peqqissusianut tunngasut pillugit paasissutissat pissarsiarineqassapput. Nakorsap oqaaseqaataa, matumanittaaq nakorsap immikkut ilinniagallip, pisariaqarnersoq pisuni ataasiakkaani nalilerneqartassaaq. Taamaattumik suliassani tamani nakorsap oqaaseqaataata pissarsiariniarneqarnissaa pisariaqassanngilaq, pingaartumik suliassani inooqataanermut tunngasut kisiisa tunngavigalugit qinnuteqartoqarsimatillugu.

Peqqissutsimut tunngasut naliliivigineqarneranni pingaartinneqassapput makku

1. timikkut patsisaasut, ilaatigut tassaasinnaapput inunnguuseralugu innarluuteqarneq, ajutoorne-
rup malitsigisai, ataavartumik nappaatit aamma sulerulussimaneq pissutigalugu sanngiillisi-
maneq,
2. tarnikkut patsisaasut, tamakku tassaasinnaapput tarnikkut nappaatit suussusersisat naleqquttumik
katsorsarneqaraluarlutik uteqqiattuutut imaluunniit ataavartut.

Peqqissutsimut tunngasut inooqataanermut tunngasutigut inissisimanermut naleqqiullugu nali-
nginnaasumik suliffeqarnermi piumasaqaatinik qinnuteqartup naammassinnissinnaannginnera
imaluunniit maannamut sulinerminik ingerlatseqqissinnaannginnera aalajangiisuussapput.

2.2.3 Inuussutissarsiornermut tunngasut

Inuussutissarsiornermut tunngasut, matumanittaaq atuarsimaneq, ilinniagaqarsimaneq,
suliarisimasat il.il. aammalu siusinnerusukku piginnaanngorsaqqissimasinnaaneq, pillugit

paasissutissat pissarsiarineqassapput qinnuteqartumik oqaloqateqarnermi.

Oqaaseqaat suliffissarsiuussisarfirmmit pissarsiarineqarsinnaavoq suliassaq tassani sularineqanngippat. Aamma sulariarfinni allanit qinnuteqartup sulinissamut ilinniartitaanissamulluunniit periarfissaanik, matumanittaaq atuarfinnik, ilinniagaqarfinnik il.il., paasissutissiisinnaasunit oqaaseqaat pissarsiarineqarsinnaavoq.

Inuussutissarsiornermut tunngasut naliliivigineqarneranni pingaartinneqassapput makku

1. ilinniagassatut imaluunniit suliffissatut qinnuteqartup nammineq soqutigisai,
2. qinnuteqartup sulisinnaassusia, inuttut tunngavissarisanut tunngasunut naleqqiullugu,
3. qinnuteqartup ukioqqortussusia, peqqissusia kingornatigullu sulinissamut periarfissai,
4. najukkami suliffeqarnissamut tunngasut aammalu najukkami inuussutissarsiornermi periarfissat.

3. Qulaajaaneq

Inuussutissarsiornikkut anguniagaq paasiniarlugu piginnaangorsaaqqinneq sivikitsumik qulaajaanermik aallarnerneqarsinnaavoq.

Qulaajaanissap piffissaqarfigineqarnissaata siunertaraa siunissaq pillugu piviusorsiortumik iliuusissanut pilersaarusiornissaq, isumassarsiornissaq periarfissanillu paasiniaanissaq aammalu nukissat qulaajaaffigineqarnissaat imminullu tatiginerulernissaq.

Qulaajaanissamat piffissaliinissaq tamatigut pisariaqaangilaq. Tassa imaappoq piginnaangorsaaqqinneq aallartinneqarsinnaavoq qulaajaqaanngikkaluarluni inuussutissarsiornikkut anguniagaq paasineqareersimagaangat.

Qulaajaanermi ilaatigut suliniutaasinnaapput makkua arlaat ataaseq arlallilluunniit

- pisortat imaluunniit namminersortut suliffiutaanni sulilluni misiliineq,
- 2 suliniutit inuussutissarsiornermut piorsaataasut imaluunniit qulaajaasut, soorlu FSA/FSUA-mi atuartitaaneq, pikkorissarnerit, højskolimiinnerit, suliffimmut iseriartuaarnissamat suliniutit.

Piffissap qulaajaaffiup imarisinnaavai suliffimmi sulilluni misiliinermik taaneqartoq, tassani misilinneqassallutik nukissat, piginnaasat suliaqarfinnilu assigiinngitsuni periarfissat.

Sulilluni misiliinerup siunertaraa sulisinnaassutsip qulaajarneqarnissaa qajassuunneqartariaqarnerullu paasineqarnissaa, ilitserorneqarnermik paasinnineq, pisinnaassuseq, suleqatiginnissinnaaneq il.il.. Sulilluni misiliinerup inerneru piginnaangorsaaqqinnissamat periarfissat qulaajaqqinniarnerinut atorneqassapput.

Piffissaq qulaajaaffik aamma tassaasinnaavoq højskolimiinneq, pikkorissarnerit inuussutissarsiornermut piorsaataasut inuussutissarsiornermullu tunngavissiiinnaasut, FSA/FSUA-imi atuartitaaneq il.il. Inerneru piginnaangorsaaqqinnissamat periarfissat qulaajaqqinniarnerinut atorneqassapput.

Inuit atuiupiluinerulik ajornartorsiuteqartut katsorsarneqarnissamik imaluunniit atuiunnaarnissamat neqeroorfigineqarnermikkut piffissami qulaajaaffimmi aalajaallisarneqarsinnaapput inuussutissarsiornissamullu piorsarneqarsinnaallutik.

Piffissami qulaajaaffimmi suliniutissanut kommunimi periarfissat aalajangiisuupput. Suliniutit piginnaangorsaaqqinnerup aallartinnginnerani inuussutissarsiornermi anguniagassat paasineqarnissaannut sunniuteqaqataasinnaassanersut aalajangiisuuvoq.

Piffissami qulaajaaffimmi pilersorneqarnermut maannamat tunngavigisat pigiinnarneqassapput, taamaattumik piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit imaluunniit aningaasarsianut tapiissutit tunniunneqartassanngillat. Tassa imaappoq pisortanit ikiorsiissutit, sulisilluni ajoqusersimanermut atatillugu ullormusiat imaluunniit siusinaartumik pensionisiat piffissami qulaajaaffimmi tunniunneqartaannassapput.

Piffissami qulaajaaffimmi piginnaangorsaaqqinneq pillugu peqqussut naapertorlugu aningaasatigut ikiorsiissutinik tunniussisoqartassanngilaq. Tassa imaappoq piginnaangorsaaqqinnermi ani-

ngaasatigut ikiorsiissutit, aningaasarsianut tapiissutit imaluunniit ataasiartumik aningaasartuutitut immikkut ikiorsiissutit piffissami qulaajaaffimmi tunniunne**qarsinnaanngillat**. Aningaasatigut ikiorsiineq aqqissuussinerit allat naapertorlugit pisariaqarpoq, assersuutigalugu pisortanit ikiorsiissutit.

4. Piginnaangorsaaqqinneq aamma piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut

4.1 Piginnaangorsaaqqinneq

Inuussutissarsiornikkut anguniagaq paasineqareeraangat - immaqa piffissap qulaajaaffiup ingerlanneqareerneratigut - piginnaangorsaaqqittussat ilinniagaqarnissamik imaluunniit sungiusarneqarnissamik neqeroorfigineqarsinnaapput.

Piginnaangorsaaqqinneq neqeroorutaavoq inummik suliffeqarnermut utertitsinissamut ikiuutaaniartussaq. Piginnaangorsaaqqinneq tassaagajussaaq ilinniagaqarneq, sungiusarneqarneq imaluunniit allamik ilinniagaqalerneq. Piginnaangorsaaqqinnermut tunngavissaatitaavoq inuup suliffeqarnermut utertinneqarnissaanut ikiuutaasinnaanera.

Piginnaangorsaaqqinnermi ilaatigut suliniutit makkua ilaat ataaseq arlallilluunniit sammineqarsinnaapput

- Pisortat imaluunniit namminersortut suliffiutaanni ilinniartinneqarnikkut sungiusartinneqarnikkulluunniit suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinneq,
- Ilinniagaqarneq, matumanittaaq ilinniagassami tiguneqarnissamut pisariaqartumik piareersaataasumik atuarneq pikkorissarnerluunniit.

Ilinniagaqarnermut sammititamik piginnaangorsaaqqinneq nalinginnaasumik ilinniartitaanerit aqutigalugit aamma neqeroorutigineqarsinnaavoq.

Taamaattumik piginnaangorsaaqqinneq inuussutissarsiornermik siunertaqarpoq. Tassa imaappoq suliffimmi ilinniarneq sungiusarnerluunniit imaluunniit ilinniagaqarneq.

Assersuutigalugu atuiupilunermik taamaaqataanilluunniit ajornartorsiuteqarnerup katsorsarneqarnera piginnaangorsaaqqinnerup ilaginngilaa, piffissalli qulaajaaffiup ilagalugu. Taamaattorli assersuutigalugu atuiupilunermik taamaaqataanilluunniit ajornartorsiuteqarneq piginnaangorsaaqqinnerup nalaani paasineqarpat, katsorsarneqarnera piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanerani pisinnaavoq, piginnaangorsaaqqinnermullu pilersaarutip nanginneqarnissaanut katsorsaaneq tunngavissaatitaassaaq piginnaangorsaaqqinneqartoq piginnaangorsaaqqinnermik naammassinnissinnaaqullugu. Taamatut pisoqartillugu piginnaangorsaaqqittoq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarussianik malinnittutut isigineqassaaq katsorsarneqarumaguni katsorsarneqarnerullu naammassineqareerneratigut piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarussianik naammassinnikkumaguni.

4.2 Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinneq

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnerup neqeroorutillu suliffeqarfimmut sammisitat allat siuarsarnissaat kommunip ineriartortillugillu pitsaanerulersikkiartussavai. Suliniutit najukkami pissutsit aallaavigalugit aqqissuunneqassapput.

Akissarsiaqarluni sungiusarnissaq ilinniagaqarnissarluunniit namminersortut pisortalluunniit suliffiutaanni neqeroorutigineqarsinnaavoq pissutsit immikkut ittut aningaasarsianut

tapiissuteqarfiusumik suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnissaq pissutissaqartikkaangassuk. Patsisissaatitaavoq piginnaangorsaaqqittup

- suliffeqarnermut siusinnerusukkut attuumassuteqarsimanissaa, imaluunniit
- katissimallugu aapparissaminut meeqqaminulluunniit pilersuinissamut pissusaatitaanera.

Patsisissaatitaasut ilaatigut isumaqarput ilinniagaqarnermi nalinginnaasumik ukioqqortussuseqartarnermit piginnaangorsaaqqittoq ukioqqortunerussasoq.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinneq tassaasinnaavoq suliassamut ilinniarnivik, suliamut sungiusarneq, suliamut ilinniarneq, sungiusarneq imaluunniit allamut ilinniarneq.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnerup aallartinneqarnissaa sioqqulugu suliffeqarfiup qanoq ililluni piginnaangorsaaqqinnermi peqataanissaa aammalu piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanerani aningaasarsianut tapiissutissat annertussusilerneqarnissaat pillugit isumaqatigiissusiortoqarsimassaaq.

Suliffeqarfiup isumagissavai piginnaangorsaaqqittup atorfinitsitaanermik allagartaqarnissaa aammalu atorfeqartitaanerup nalaani takkutinngitsoornerit tamaasa kommunimut nalunaarutigineqarnissaat. Aningaasarsiat inissisimaffiini inissiinermi siusinnerusukkut naleqquttumik suliaqarsimaneq pingartinneqassaaq.

Suliffeqarnikkut peqatigiiffigisaq piginnaangorsaaqqittup aqqa najugaalu taallugit atorfinitsinneqarneranik kommunip ilisimatitsissuteqarfigissavaa.

Isumaqatigiissut ingerlaavartumik nalilersorneqartassaaq suliffeqarfiup kommunillu akornanni attaveqatigiittarnertigut ukiup affaani siullermi akuttunerpaamik sap. akunneri sisamakkaarlugit, tamatumalu kingorna qaammatit pingasukkaarlugit minnerpaamik ataasiarluni.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnissamik suliffeqarfiup kommunillu akornanni isumaqatigiissut illuatungeriinnit atorunnaarsinneqarsinnaavoq nalilerneqarpat piginnaangorsaaqqinneq siunertaaruttoq, piginnaangorsaaqqittup sulisinnaassutsiminik tamakkiisumik pigisaqaaqqilerneru imaluunniit piginnaangorsaaqqittup piginnaangorsaaqqinnerup ingerlatiinnarneqarnissaanut patsisissaatitaasunik equutsitsiunnaarnera pissutigalugit.

”Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnissamik isumaqatigiissut” ilangussaq 2-mi takuneqarsinnaavoq, taanna atugassat nuutinneqarsinnaavoq imaluunniit isumassarsiorfigineqarsinnaalluni.

4.3 Piginnangorsaaqqinnermi pilersaarut

Piginnangorsaaqqinnerup aallartinneqannginnerani suliassamik suliarinnittup sullitallu piginnangorsaaqqinnermut pilersaarut peqatigiillutik suliarissavaat. Taassuma ilaatigut imarissavai suliniut suna siunertarineqarnerasoq, suliniutitut pilersaarutit aamma piffissamut pilersaarut.

Piginnangorsaaqqinneq piginnangorsaaqqittoq suleqatigalugu kommunip aaqquissuutissavaa, neqeroorut ataasiakkaat piginnaasaannut pisariaqartitaannullu naleqqussarneqassalluni siunissamilu

suliarilerumaakkamut nammineq kissaatigisat pingaartinneqassallutik.

Piginnaangorsaaqqinneq kommunip aaqqissuutissavaa sapinngisamik piffissaq sivikinnerpaaq atorlugu aammalu piginnaangorsaaqqittup pisariaqartitai naammassineqarsinnaangorlugit.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnermi piginnaangorsaaqqinneq piginnaangorsaaqqittoq suliffeqarfillu suleqatigalugit aaqqissuunneqassaaq, piginnaangorsaaqqinnerullu siunertarissallugu aningaasarsiatigut suliffeqarnikkullu atugassarititat nalinginnaasut atorlugit suliffeqarfimmi imaluunniit suliffeqarfimmi taamatukanneq ingerlataqafiusumi ataavartumik atorfinitsinneqarnissaq.

Qinnuteqartoq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarummik piviusorsiorlumik naammassinninnissamut eqeersimaarluni suleqataassaaq. Pilersaarut suliarineqassaaq qinnuteqartup ukioqqortussusia, peqqissusia tamatumalu kingorna suliffeqalernissamut periarfissai pingaartillugit.

Qinnuteqartoq piginnaangorsaaqqinnermut eqeersimaarluni suleqataassaaq, tamanna tamatumaluunniit ilaa najugaqarfigisap avataani pissagaluarpalluunniit, imaassimangippat tamanna inuttut ilaqutariittulluunniit atugarisanut tunngatillugu qularnanngitsumik naleqqutinngitsoq. Matumani piginnaangorsaaqqinnerup ilai pineqartut tassaasinnaapput assersuutigalugu pikkorissarnerit, højskolemiinnerit ilinniakkalluunniit najugaqarfigisap avataani ingerlanneqartut.

Piginnaangorsaaqqittoq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarummik malinnittutut isigineqassaaq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarutip anguniagaanut imarisaanullu akornutaanngitsumik piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanera sivikitsumik unitsinneqartarsimagaluarpalluunniit.

Sivikitsumik unitsitsinerit tassaasinnaapput napparsimaneq, atuiupilunermik ajornartorsiutigisap katsorsarneqarnera, imaluunniit sivikitsumik unitsitsinerit anguniakkat imarisaalu eqqarsaatigalugit kommunip isumaa malillugu akornutaanngitsut. Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut anguniakkat imarisaalu eqqarsaatigalugit sivikitsumik unitsitsisoqartarsimagaluartoq naammassineqarsinnaanersoq kommunip nalilivigisariaqarpaa. Unitsitsinerit tamakku pissutigalugit piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut naammassineqarsinnaassanngitsoq nalilerneqarpat piginnaangorsaaqqittup inissisimanagera nalileqqinneqartariaqarpoq naliliviginiarlugu piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut iluarsineqartariaqarnersoq imaluunniit ikiueriaaseq alla neqeroorutigineqassanersoq.

Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarutip imarisinnaavai makkununnga neqeroorutit

- FSA/FSUA-imi il.il. atuartitaaneq
- pikkorissarnerit, højskolemiinneq
- ilinniagaqarnissamut imaluunniit annertunerusumik ilinniartitsinissamut ikiorsiineq
- suliamut allamut ilinniartinneqarneq
- pisortat imaluunniit namminersortut suliffiutaanni ilinniartinneqarneq sungiusartinneqarnerluunniit.

Kommunimi periarfissat neqeroorutinut aalajangiisorujussuussapput. Aalajangiisuvoq neqeroorutit

inuussutissarsiornermut sammisuullutik suliniutaanissaat inuup suliffeqarnermut uternissaanut ikiuutaasinnaasut.

Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarummi allanneqassapput anguniakkat, piffissaliussat, imarisai aamma aningaasatigut ikiorsiissutit. Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnermi pilersaarummi aamma taaneqassapput piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanerani qanoq ililluni suliffeqarfik peqataassanersoq aammalu kommunip suliffeqarfimmut ikiuunnissaa.

Patsisissaatitaasut suli equutsinneqarnerat suliniutillu sulisinnaassutsip annikinnerulersimaneranut illuatungiliisuunissaat kommunip qularnaassavai. Kiisalu nalilernerqassaaq allanik ikiorsiinissap neqeroorutigineqarnissaa pisariaqartinneqarnersoq, assersuutigalugu piginnaangorsaaqqinnermut atatillugu pisariaqartunut ataasiartumik aningaasartuutissanut.

Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarutip naammassineqarnissaanut patsisissaatitaasut ataasiakkaat ataatsimulluunniit isigalugu allannguuteqarpata piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut kommunip naleqqussarlugu iluarsaatissavaa.

”Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut” ilanngussaq 1-imi takuneqarsinnaavoq, taanna atugassatut nuutinneqarsinnaavoq imaluunniit isumassarsiorfigineqarsinnaalluni.

4.3.1 Sivisussusaa

Piginnaangorsaaqqinnerup sivisussusissaa inummiit inummut nalilivigineqartassaaq, apeqqutaalluni suliniutit suut ingerlanniarneqarnersut.

Piginnaangorsaaqqinneq aqqissuunneqassaaq piffissaq sapinngisamik sivikinnerpaaq atorlugu naammassineqarsinnaasunngorlugu.

Aallaaviatigut piginnaangorsaaqqinneq ukiunit tallimanit sivisunerusinnaangilaq. Tassa imaappoq piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutitigut imaluunniit suliffimmi piginnaangorsaaqqinnermi aningaasarsianut tapiissutitigut piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiineq sivisunerpaamik ukiuni tallimani pisinnaavoq.

Taamaattorli piginnaangorsaaqqinnermut piffissaq kommunimit sivitsorneqarsinnaavoq

1. timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikillisimaneq pissutsilluunniit allarluinnaat pissutigalugit piginnaangorsaaqqittup piginnaangorsaaqqinneq ukiut tallimat ingerlanneranni naammassisinnaangippagu, imaluunniit
2. napparsimaneq, meeqqanik napparsimasunik paarsineq imaluunniit meeqqanik timikkut tarnikkulluunniit piginnaanikillisimasunik paarsineq, erninermut atatillugu sulinngiffeqarneq imaluunniit inooqataanermut tunngasut immikkoortut pissutigalugit piginnaangorsaaqqittup piginnaangorsaaqqinneq ukiut tallimat ingerlanneranni naammassisinnaangippagu.

Piffissap taassuma ingerlanerani suliffeqarnermi atugassarititaasut nalinginnaasut tunngavigalugit suliffeqalernissaq anguneqarsinnaasimanngippat eqaannerusumik suliffeqalertoqarsinnaavoq imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqalernissaq qinnutigineqarsinnaalluni.

4.3.2 Tapersuineq malinnaanerlu

Piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanerani piginnaangorsaaqqittoq malinnaavigineqassaaq, ilaatigut piginnaangorsaaqqinnissamut pilersaarut piginnaangorsaaqqittup naammaginartumik malinneraa malissinnaaneraaluunniit qulakkeerniarlugu ilaatigullu piginnaangorsaaqqittoq ikiorsersinnaajumallugu ilitsersorsinnaajumallugulu.

Piginnaangorsaaqqinnerup aallartinneqarnerata kingorna kingusinnerpaamik qaammatip ataatsip qaangiunnerani kommuni malitseqartitsissaaq. Tamatuma kingorna malitseqartitsineq kingusinnerpaamik qaammatit pingasukkaarlugit pisassaaq.

Patsisissaatitaasut suli eqquutsinneqarnersut qularnaarniarlugu piginnaangorsaaqqinneq pillugu peqqussummi maleruagassat malillugit kommunip suliassat ataavartumik malinnaavigissavai.

Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut pisariaqartitsineq malillugu iluarsineqartassaaq, malitseqartitsinnermut atatillugu tamanna pisinnaalluni.

5. Piginnaangorsaaqqinnerup nalaani aningaasatigut ikiorsiissutit

Piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutaasinnaapput:

- piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit, isertitaqartaraanni isertitat ilanngaatigalugit
- aningaasarsianut tapiissutit
- piginnaangorsaaqqinnermut atatillugu pisariaqartunut immikkut ikiorsiissutit, assersuutigalugu sulinermi atortussanut, immikkut aaqquissuussinernut iluaqusersuutinullu, ataasiartumik aningaasartuutitut tapiissutitut.

Piffissap qulaajaaffiup nalaani piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit imaluunniit aningaasarsianut tapiissutit tunniussisoqarsinnaangilaq.

5.1 Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit

Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut sioqqutsisumik aalajangersarneqarsimasooq naapertorlugu piginnaangorsaaqqinnerup aallartinneqarsimappat piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit tunniunneqartassapput.

Piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit tiimimut aalajangersimasumik, S.I.K.-p aamma Naalakkersuisut akornanni isumaqatigiissutit malillugit sulisartumut ilinniagaqarsimanngitsumut akissarsiarititat minnerpaat 70%-iisut amerlatigisutut annertussusilerlugit tunniunneqassapput. Tiimimut akigititap aningaasartassai ukiut tamaasa 1. april aamma 1. oktober aalaja-ngersarneqartassapput, taakkulu takuneqarsinnaassapput aningaasat isumaginninnikkut tunniuttakkat pillugit kaajallaasitami.

Piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit naatsorsorneqassapput piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanerani tiimit piginnaangorsaaqqiffiit tunngavigalugit, taakku tunniunneqassapput ullut 14-kkaarlugit kingumoortumik, taamaattoq sap. akunneranut amerlanerpaamik tiiminut 40-nut.

Piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit tunniunneqarnissaannut patsisissaatitaavoq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarutip aalajangersarneqarsimasup malinneqarsimanissaa. Akuerineqaqqaarani peqataannginnerit tiiminik amerlaqataanik piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit ilanngaatigineqassapput.

Piginnaangorsaaqqittoq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarummik malinnittutut isigineqassaaq piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarutip anguniagaanut imarisaanullu akornutaanngitsumik piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanera sivikitsumik unitsinneqartarsimagaluarpalluunniit. Taamaattoq tamanna kommunip aamma piginnaangorsaaqqittup akornanni isumaqatigiissutigineqarsimassaaq taamatut unitsitsinerni piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit tunniunneqartaannassappata.

Sulinermit allamit isertitat ukiumut 28.000 kr.-init amerlanerusunik aningaasartallit piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit ilanngaatigineqassapput. Tamanna isumaqarpoq ukiumut isertitat 28.000 kr.-init ikinnerusunik aningaasartallit

ilanngaatigineqartassanngitsut.

Assersuut 1:

Sulinermit allamit isertitat	kr. 50.000
	– <u>kr. 28.000</u>
	kr. 22.000
Kr. 22.000 piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutitut ilanngaatigineqassapput.	
Ullut 14-ikkaartunngorlugit	kr. 22.000 : sap.ak. 26 = kr. 846,15
Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit ullunut 14-inut	kr. 2.368,60
	- Ulluni 14-ini isertitat <u>kr. 846,15</u>
Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit katillugit	kr. 1.522,45

Sillimmasiissutit pensionisiallu, matumanittaaq sulisilluni ajoqusersimanermit inuussutissarsiorsinnaassutsimik annasaqarsimanermit taarsiissutisiat, ingerlaavartumik tunniunneqartartut piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutitut ilanngaatigineqassapput. Taakkuli aatsaat ilanngaatigineqarsinnaapput piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutit ilanngullugit piginnaan-ngorsaaqqittup inuussutissarsiutitut sulinerminit namminersortutulluunniit sulinerminit isertittagarisimasaanit amerlaneruppata. Piffissaq piginnaangorsaaqqiffiusoq sioqqullugu isertitarisartakkat isertittakkanut, inaarutaasumik naatsorsuusiat taamaaqataaluunniit uppersaatigalugu, tunngavigineqassapput.

Assersuut 2A:

Piginnaangorsaaqqinneq sioqqullugu ukiumoortumik isertittakkat	kr. 180.000
Ingerlaavartumik tunniuttakkat ukiumut	kr. 30.000
Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit ukiumut	<u>kr. 70.000</u>
Isertittakkat + ikiorsiissutit	kr. 100.000
Piginnaangorsaaqqinneq sioqqullugu ukiumoortumik isertittakkat kr. 180.000 ingerlaavartumik tunniuttakkanit + piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutitut amerlaneruppata. Ingerlaavartumik tunniuttakkat tassani ilanngaatigineqassanngillat.	

Assersuut 2B:

Piginnaangorsaaqqinneq sioqqullugu ukiumoortumik isertittakkat	kr. 100.000
Ingerlaavartumik tunniuttakkat ukiumut	kr. 60.000
Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit ukiumut	<u>kr. 70.000</u>
Isertittakkat + ikiorsiissutit	kr. 130.000
Piginnaangorsaaqqinneq sioqqullugu ukiumoortumik isertittakkat kr. 100.000 ingerlaavartumik tunniuttakkanit + piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutinit ikinnerupput. Taamaattumik nikingassutaasut kr. 30.000 piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissutinit ilanngaatigineqassapput.	
Ullut 14-ikkaartunngorlugit	kr. 30.000 : sap.ak. 26 = kr. 1.153,85
Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit ullunut 14-inut	kr. 2.368,60
- Ulluni 14-ini isertitat	<u>kr. 1.153,85</u>
Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit katillugit	kr. 1.214,75

Aapparisaq isertitaanut pigisaanullu tunngasut piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutisissamut apeqqutaanngillat.

Piginnaangorsaaqqinnermi ikiorsiissutit isertitaapput akileraaruteqaataasussat, taamaattumik isertitatut akileraaruteqaataasussat A-tut ilanngaaserneqartassapput.

Assersuut 3: Piginnaangorsaaqqittoq ullut 14-it kingulliit 60 tiimit piginnaangorsaaqqissimavoq

Akissarsiat tamarmiusut	kr. 45,26 x 60 tiimit =	kr. 2.715,60
Akileraarutitigut ilanngaait		<u>kr. 1.846,00</u>
Akileraarutit	kr. 869,60 x 40 % =	<u>347,00</u>
Ilanngaatissat ilanngaatigereerlugit akissarsiat kr. 2.715,60 – 347,00 = kr. 2.368,60		

5.2 Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnermi aningaasarsianut tapiissutit

Piginnaangorsaaqqinneq sulisitsisumi namminersortumi pisortaniluunniit sulinertut ingerlanneqarpat aningaasarsianut tapiissutinik tunniussisoqartassaaq. Taamaattorli piffissami qulaajaaffimmi aningaasarsianut tapiissutit tunniunneqartassanngillat pilersuinerlut tunngavigisat pigiinnarneqassammata.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqittup aningaasarsiaqarfigisaani sungiusarnermi ilinniarnermiluunniit aningaasarsianut tapiissutit tunniunneqartassapput. Aningaasarsiat sulisitsisup sulisartumut tunniuttassavai. Aningaasarsianut tapiissutit sulisitsisumut kommunip tunniuttassavai.

Suliffeqarfik piginnaangorsaaqqittumut aningaasarsiaqartitsissaaq atorfeqartitaaffimmi isumaqatigiissutini aningaasarsiarititassat imaluunniit suliarnut assigusumut nalinginnaasumik aningaasarsiaritinneqartartut malillugit. Tassa suliffeqarfik aningaasarsiaqartitsissaaq piginnaangorsaaqqittup suliffimmi sulinermini tiiminut suliffigisaanut naapertuuttumik.

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinneq sioqqullugu aningaasarsianut tapiissutit - immaqalu assigiinngitsumik annertussusilersukkat - kommunip suliffeqarfiullu akornanni erseqqinnerusumik isumaqatigiissutaareersimassapput. Aningaasarsianut tapiissutit suliffeqarfiup ani-ngaasarsianut aningaasartuutaasa 20%-iisa 80%-iisalu akornanni annertussuseqarsinnaapput.

Aningaasarsianut tapiissutit aalajangersarneqarneranni piginnaangorsaaqqittup sulisinnaassusia pingaartinneqassaaq. Piginnaangorsaaqqittup sulisinnaassusia nalilerneqassaaq suliffimmi taamaattumi inuup atorfeqartitaanermi piumasaqaatit nalinginnaasut tunngavigalugit sulisorineqartup suliaqarsinnaassusianut naleqqiullugu. Taamaattumik utertinneqartussat amerlassusissaannut piginnaangorsaaqqittup sulisinnaassusia aalajangiisuussaaq, taakkulu aalajangersarneqartassapput sivikinnerpaamik sap. akunnerinut sisamanut.

Assersuut 4: piginnaangorsaaqqittup sulisinnaassusianut naleqqiullugu aningaasarsianut tapiissutit assigiinngitsumik annertussusilikkat

Piffissaq	Sap. akunneranut tiimit	Aningaasarsianut tapiissutit
28.01.2002 – 22.02.2002	30	80 %
25.02.2002 – 22.03.2002	30	80
%		
25.03.2002 – 19.04.2002	30	60
%		
22.04.2002 – 17.05.2002	35	60
%		
21.05.2002 – 14.06.2002	35	40
%		
17.06.2002 – 17.07.2002	40	30
%		

5.3 Immikkut ikiorsiissutit

Piginnaangorsaaqqinnermut atatillugu pisariaqartitanut ataasiartumik aningaasartuutissanut ani-ngaasartuutit allatut matussuserneqarsinnaangikkaangata, immikkut ikiorsiissutit tapiissutit tunniunneqarsinnaapput. Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarut malinneqarsinnaanissanut ani-ngaasartuutissat pisariaqartuussapput.

Immikkut ikiorsiissutit qulaajaanermi eqaannerusumillu suliffimmi atorfeqarnermi tunniunneqarsinnaangillat.

Pisariaqartitanut aningaasartuutit ilaatigut isigineqarput:

- pikkorissarnermut akiliut, matumanittaaq højskolimiinnermut akiliut, taakku allatut matussuserneqanngippata,
- ilinniakkamik ingerlataqarnermut atatillugu atuakkanut atortusanullu aningaasartuutit, naammaginartumik pisariaqartumillu annertussusilimmik, ajornanngippallu akileeqqusissut ilinniagaqarfimmit uppersarsarlugu atsiorneqartoq malillugu,
- suliffiup immikkut aaqqissuunneqarnera, tamanna innarluutillit pillugit inatsisit malillugit imaluunniit suliffimmi namminermit matussuserneqarsinnaanngippat,

- sulinermi immikkut atortut imaluunniit atortut iluaqutissat innarluutillit pillugit inatsisit malillugit allatulluunniit matussuserneqarsinnaangitsut,
- angallannermi aningaasartuutit, soorlu taxanut, tamanna peqqissutsimut nunalluunniit ilusaanut tunngasut pisariaqartippassuk,
- immikkut pisoqartillugu angalanermut aningaasartuutit, taakku allatut matussuserneqangippata piginnaangorsaaqqinnermilu pilersaarut malinneqarsinnaanissaanut aningaasartuutit pisariaqarpata.

Piginnaangorsaaqqinnermut atatillugu pisariaqartunut ataasiartumik aningaasartuutissanut immikkut ikiorsiinissaq pisariaqartinneqarnerisooq pisuni ataasiakkaani nalilerneqartassaaq. Ataasiartumik aningaasartuut piginnaangorsaaqqinnerup naammassineqarsinnaaneranut naammaginartuullunilu pisariaqartuussaaq. Ataasiartumik aningaasartuummut ikiorsiisoqarnissaata aalajangiiffiqarneqarnerani ikiorsiissuteqarnikkut piginnaangorsaaqqittup inuussutissarsiummi tassani allanit pitsaanerusumik pineqanginnissaa pingaartinneqassaaq.

6. Eqaannerusumik suliffeqarneq

Inuit sulisinnaassusaat ataavartumik killeqalersimasoq pensionisiaqanngitsulli suliffeqarnermilu nalinginnaasumik atugassarititaasut malillugit suliffeqalersinnaanngitsut suliffeqaannarsinnaanngitsulluunniit eqaannerusumik suliffeqalernissaminnut periarfissaqarput.

Eqaannerusumik suliffeqalernissap neqeroorutigineqannginnerani sulinermi nalinginnaasumik atugassarititaasut malillugit suliffeqalernissamut piginnaanngorsaaqqinnermik periarfissat tamarmik periarfissaajunnaarsimassapput.

Eqaannerusumik suliffeqalernerq aatsaat anguneqarsinnaavoq aningaasarsianut tapiiffigineqarani suliffeqalernissaq allatut ililluni periarfissaqanngippat. Assersuutigalugu piginnaanngorsaaqqinneq iluatsinngippat paasinarsippallu eqaatsumik atugassaqartitaanikkut sulinermut atorineqarsinnaasumik sulisinnaassuseq amiakkoqartoq.

Neqeroorut naammaginaruussaaq piffissallu ilaannaani sulinertut pisinnaalluni. Neqeroorut naammaginaruunersoq kommunip aalajangiiffigisassaraa.

Piffissaq tamakkiisoq eqaannerusumik suliffeqalersitsinissap neqeroorutiginissaa kommunip pisussaaffigaa, tassa pineqartup piffissap ilaannaani sulisarnissaq kissaatigisarinnngippagu.

Aningaasarsianut tapiissutitalimmik eqaannerusumik suliffeqarluni atorfinitsinneqarneq pisinnaavoq sulisitsisumi namminersortumi pisortaniluunniit. Aningaasarsianut tapiissutit atorfeqarfigisami isumaqatigiissutit malillugit aningaasarsiat imaluunniit atorfimmi assigusumi nalinginnaasumik aningaasarsiat 50%-iinik amerlanerusinnaanngillat.

Eqaannerusumik suliffimmut tapiissutit tunniunneqarsinnaapput tamatumunnga patsisissaatitaasut atuutsillugit, tassa imaappoq tapiissuteqartarnissamut piffissaq killiliiffigineqanngilaq.

Eqaannerusumik suliffeqartitsinerup siunertaraa siusinaartumik pensionisiaqalersartut amerliartornerisa killilersimaarneqarnissaat tassungalu taarsiullugu inuup sulisinnaassusianut naleqqussakkamik suliffeqarnissamik neqerooruteqarnissaq.

Eqaannerusumik suliffimmi atorfinitsitsinermut atatillugu atorfeqarfigisami isumaqatigiissutit atuuttut malillugit aningaasarsiasat sulinermilu atugassarititaasut allat, matumanittaaq piffissaq suliffissaq, pillugit suliffeqarfik isumaqatigiissuteqarfigineqarsimassaaq. Suliaqarfinni isumaqatigiissuteqarfigineqarsimanngitsuni suliaqarfinni assersuunneqarsinnaasuni isumaqatigiissutit aallaavigineqassapput.

Suliffeqarfiup isumagissavaa suliffimmi eqaannerusumi atorfinitsinneqartup atorfinitsitaanermik allagartaqarnissaa. Aningaasarsiat inissisimaffianni inissiinermi siusinnerusukkut suliame taamaattumi suliffeqarsimaneq pingartinneqassaaq. Atorfeqartitaanerup nalaani takkutinnngitsoornerit tamaasa suliffeqarfiup kommunimut nalunaarutigisassavai.

Eqaannerusumik suliffimmi atorfinitsitsineq suliffeqarnikkut peqatigiiffigisamut aqqa najugaalu taallugit kommunip ilisimatitsissutigisavavaa.

Isumaqatigiissut ingerlaavartumik nalilersorneqartassaaq suliffeqarfiup kommunillu akunnerminni

qaammatit pingasukkaarlugit minnerpaamik ataasiarluni attaveqatigiittarnerisigut.

Isumaqatigiissut suliffeqarfimmit kommunimilluunniit atorunnaarsinneqarsinnaavoq illuatungeriit arlaat naliliippat siunertaaruttoq eqaannerusumik suliffimmi atorfeqaannarnissamut patsisissaatitaasut eqaannerusumik suliffimmi atorfeqartitap eqquutsikkunnaarmagit.

Sulisinnaassuseerunneq pissutigalugu eqaannerusumik suliffimmi atorfeqaannarnissamut patsisissaatitaasut eqquutsinneqarunnaarpata siusinaartumik pensionisiaqalernissaq neqeroorutigineqarsinnaavoq.

”Eqaannerusumik suliffeqarneq pillugu isumaqatigiissut” ilanngussa 3-mi takuneqarsinnaavoq, taanna atugassatut nuutinneqarsinnaavoq imaluunniit eqaannerusumik suliffik pillugu suliffeqarfinnik isumaqatigiissutissat suliarineqarneranni isumassarsiorfigineqarsinnaalluni.

7. Aqutsineq naammagittaalliornissamullu periarfissat

7.1 Aqutsineq

Piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu peqqussut tunngavigalugu aqutsinissaq kommunalbestyrelsip akisussaaffigaa.

Kommunip aqutsinerminut atatillugu peqqussut tunngavigalugu inuit ikiorserneqarnissamik neqeroorfigineqartut pillugit kisitsisitigut paasissutissiissaaq.

Kisitsisitigut paasissutissat imarisinnaavaat paasissutissat makku:

- piginnaangorsaaqqittup aqqa cpr.nr.-alu
- piginnaangorsaaqqinneq, suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinneq imaluunniit eqaannerusumik suliffik pineqarnerseq
- ikiorsiinerup piffissaq aallartiffia, pilersaarutigineqartutut piffissaa ikiorsiinerullu piffissavia
- ikiorsiinerup sap. akunneranut tiimitaasa qassiunerat
- piginnaangorsaaqqinnermi aningaasatigut ikiorsiissuteqartoqarnerseq, aningaasarsianut tapiissuteqartoqarnerseq imaluunniit immikkut ikiorsiisoqarnerseq.

7.2 Naammagittaalliornissamut periarfissat

Peqqussummi §§ 3, 10 aamma 15 ammalu § 13, imm. 2 naapertorlugit kommunip aalajangiineri Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqjissuussaanageralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkat malillugit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Matumani pineqarput ataasiakkaat pillugit kommunip naliliineratigut aalajangiinerit.

Aalajangiinerit suut naammagittaalliuutigineqarsinnaappat?

§ 3

Inuup piginaangorsaaqqinneqarnissamut patsisissaatitaasunik naammassinnissimanera pillugu kommunip aalajangiinera.

§ 10

Piffissap piginnaangorsaaqqiffiup sivisussusissaa pillugu kommunip aalajangiinera.

§ 13, stk. 2

Piginnaangorsaaqqinnermut atatillugu pisariaqartunut ataasiartumik aningaasartuutissanut tapiissutinik immikkut ikiorsiinissaq pillugu kommunip aalajangiinera.

§ 15

Eqaannerusumik suliffimmi atorfinitsitsineq pillugu kommunip aalajangiinera

Piginnaangorsaaqqinneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkat allat naapertorlugit kommunip aalajangiineri allaffissornikkut oqartussanut allanut naammagittaalliuutigineqarsinnaangillat naliliinertaqanngimmata.

ILANNGUSSAQ

1

Piginnaangorsaaqqinnermi pilersaarut

Ateq	Cpr.nr.
Najugaq:	Tlf. nr.

1. Piginnaangorsaaqqinnissamut tunngavissat	
Meeqqat atuarfianni atuarsimaneq	
Ilinniarsimaneq	
Pikkorissarsimaneq	
Siusinnerusukkut suliffigisimasaq	
Immikkut mianerisassat	
Siusinnerusukkut piginnaangorsaaqqissimaneq	
Qulaajaanermik ingerlataqarsimaneq (Qulaajaanermi sammisimasat)	

2. Piginnaangorsaaqqinnerup ingerlanera		
Piginnaangorsaaqqinnermi siunertaq (inuussutissarsiutissatut siunniussaq)		
Ulloq aallartiffik		
Sivissusissaatut naatsorsuutigisaaq (sapinngisamik ulloq naammassivissaaq)		
	Imm. Siulleq	
	Imm. Aappaat	
	Imm. Pingajuat	
	Imm. Siulleq	
	Imm. aappaat	
	Imm. pingajuat	
Aningaasatigut ikorsiissutit		
	Imm. Siulleq	
	Imm. Aappaat	
	Imm. Pingajuat	
	Imm. Siulleq	
	Imm. Aappaat	
	Imm. pingajuat	
Piginnaangorsaaqqinnerup nalaani immikkut aningaasatigut ikorsiissutit:		

Ulloq: _____

Sullissisoq: _____ **Piginnaangorsaqqittoq:** _____

3. Piginnaangorsaaqqinnermut pilersaarummik iluarsineq

Malinnaaneq siulleq
(ulloq)

Isumaqatigiissutigineqarput

Sullissisoq: _____ **Piginnaangorsaqqittoq:** _____

Malinnaaneq tulleeq
(ulloq)

Isumaqatigiissutigineqarput

Sullissisoq: _____ **Piginnaangorsaqqittoq:** _____

Malinnaanerit pingajuat
(ulloq)

Isumaqatigiissutigineqarput

Sullissisoq: _____ **Piginnaangorsaqqittoq:** _____

Malinnaanerit sisamaat
(ulloq)

Isumaqatigiissutigineqarput

	<p>Sullissisoq: _____ Piginnaangorsaqqittoq: _____</p>
--	--

ILANNGUSSAQ

2

Suliffeqarfimmi piginnaangorsaaqqinnermik isumaqatigiissut

Suliffeqarfiup _____, suliffeqarfittut taagorneqalersup, aamma _____ Kommuniata, kommunimik taagorneqalersup akornanni atorfinitsitsinissamik isumaqatigiittoqarpoq uuminnga

Ateq: _____, Cpr.nr.: _____,

Najugaq: _____,

Pineqartoq piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersoq naapertorlugu piginnaangorsaaqqittuvoq matumanilu piginnaangorsaaqqittutut taagorneqarluni.

Piginnaangorsaaqqittoq Namminersornerullutik Oqartussat, sulinermilu suliassaqarfiup iluani sulisartut kattuffiata isumaqatigiissutaat naapertorlugit aningaasarsiaqartinneqassaaq.

Aningaasarsiat inissisimaffiini inissiinermi siusinnerusukkut naleqquttumik suliqaarsimaneq pingaartinneqassaaq. Suliffeqarfiup isumagissavaa piginnaangorsaaqqittup atorfinitsitaanermi allagarsitinnissaa.

Kommunip isumagissavaa piginnaangorsaaqqittup atorfinitsitaaneramik suliffeqarnikkut peqatigiiffiup ilisimatinnissaa piginnaangorsaaqqittup aqqa, cpr.nr-ua pinnagu najugaalu taallugit, takuuk Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat.

Atorfeqartitaanerup nalaani takkutinnitsoornerit tamaasa kommunimut suliffeqarfiup nalunaarutigissavai.

Isumaqatigiissut ingerlaavartumik nalilersorneqassaaq suliffeqarfiup kommunillu akornanni attaveqatigiinnikkut ukiup affaani siullermi akuttunerpaamik sap. akunneri sisamakkaarlugit, tamatumalu kingorna qaammatit pingasukkaarlugit minnerpaamik ataasiarluni.

Sivissusaa:

Isumaqatigiissut manna atuuppoq ullormiit _____ ullormut _____. Tamatuma kingorna isumaqatigiissut sivitsorneqarsinnaavoq.

Aningaasarsianut tapiissutit:

Kommuni aningaasarsianut tapiissaaq aningaasarsiat ilassutit ilanngullugit 20%-iisa 80%-iisalu akornanni annertussusilinnik.

Tiimit amerlassusaat aningaasarsianullu tapiissutit imatut isumaqatigiissutigineqarput:

Piffissaq tapiissutit	Sap.ak. tiimit amerlassusaat	Aningaasarsianut
%	—	
%	—	
%	%	
%	—	
%	—	
%	—	

Isumaqatigiissutip atorunnaarsinnaanera:

Isumaqatigiissut suliffeqarfimmit imaluunniit kommunimit atorunnaarsinneqarsinnaavoq, illuatu- ngeriit arlaannit nalilerneqarpat piginnaangorsaaqqinneq siunertaaruttoq, piginnaangorsaaqqittup sulisinnaassutiminik tamakkiisumik pigisaqaqqilerneru imaluunniit piginnaangorsaaqqittup piginnaangorsaaqqinnerup ingerlatiinnarneqarnissaanut patsisissaatitaasunik equutsitsiunnaanera pissutigalugit.

Sumiiffik _____, ulloq _____

_____
 kommuni sinnerlugu
 sinnerlugu

_____
 suliffeqarfik

ILANNGUSSAQ

3

Eqaannerusumik suliffeqarneq pillugu isumaqatigiissut

Suliffeqarfiup _____, suliffeqarfittut taagorneqalersup, aamma _____ Kommuniata, kommunimik taagorneqalersup akornanni atorfinitsitsinissamik isumaqatigiittoqarpoq uuminnga

Ateq: _____, Cpr.nr.: _____,

Najugaq: _____,

Pineqartoq piginnaangorsaaqqinnissamut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 4, 31. maj 2001-imeersoq naapertorlugu eqaannerusumik suliffeqarnissamut innersuunneqarpoq matumanilu eqaannerusumik suliffimmi atorfilittut taagorneqarluni.

Eqaannerusumik suliffimmi atorfilik Namminersornerullutik Oqartussat, sulinermilu suliassaqarfiup iluani sulisartut kattuffiata isumaqatigiissutaat naapertorlugit aningaa-sarsiaqartinneqassaaq.

Aningaasarsiat inissisimaffiini inissiinermi siusinnerusukkut naleqquttumik suliaqarsimaneq pingaartinneqassaaq. Suliffeqarfiup isumagissavaa eqaannerusumik suliffimmi atorfillip atorfinitsitaanermi allagarsitinnissaa.

Kommunip isumagissavaa eqaannerusumik suliffimmi atorfillip atorfinitsitaaneranik suliffeqarnikkut peqatigiiffiup ilisimatinnissaa piginnaangorsaaqqittup aqqa, cpr.nr-ua pinnagu najugaalu taallugit, takuuk Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat.

Atorfeqartitaanerup nalaani takkutinngitsoornerit tamaasa kommunimut suliffeqarfiup nalunaarutigissavai.

Isumaqatigiissut ingerlaavartumik nalilersorneqassaaq suliffeqarfiup kommunillu akornanni attaveqatigiinnikkut qaammatit pingasukkaarlugit minnerpaamik ataasiarluni.

Sivissususaa:

Isumaqatigiissut manna atuuppoq ullormiit _____ ullormut _____. Tamatuma kingorna isumaqatigiissut sivitsorneqarsinnaavoq.

Aningaasarsianut tapiissutit:

Kommuni aningaasarsianut tapiissaaq aningaasarsiat ilassutit ilanngullugit 50%-ii tikillugit annertussusilinnik.

Tiimit amerlassusaat aningaasarsianullu tapiissutit imatut isumaqatigiissutigineqarput:

Piffissaq	Sap.ak. tiimit amerlassusaat	Aningaasarsianut tapiissutit
—		%
—		%

Isumaqatigiissutip atorunnaarsinnaanera:

Isumaqatigiissut suliffeqarfimmit imaluunniit kommunimit atorunnaarsinneqarsinnaavoq, illuatungeriit arlaannit nalilerneqarpat isumaqatigiissut siunertaaruttoq, eqaannerusumik suliffimmi atorfillip eqaannerusumik suliffimmiiginnarnissaminut patsisissaatitaasunik eqquutsiunnaanera pissutigalugu.

Sumiiffik _____, ulloq _____

_____
kommuni sinnerlugu

_____
suliffeqarfik sinnerlugu